

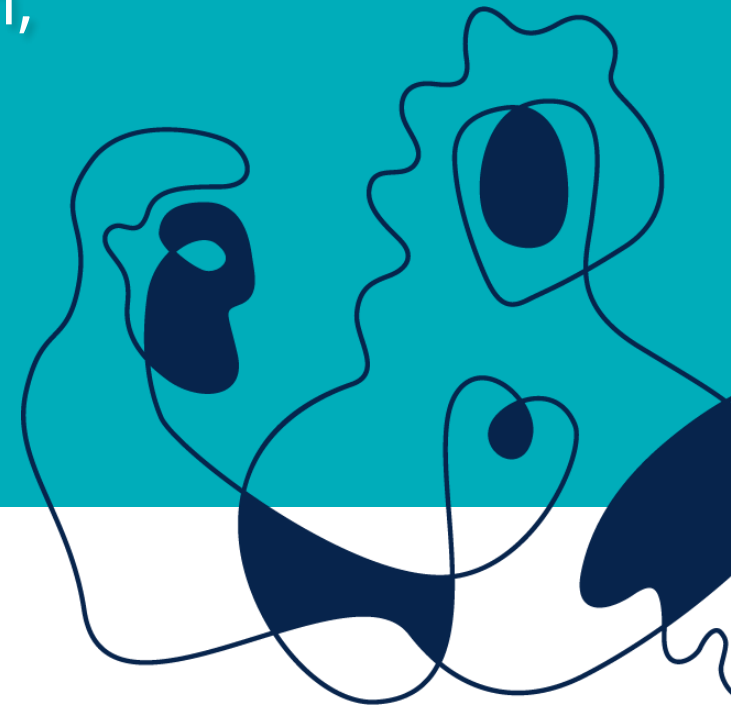
Kommunenes rolle og oppgaver - saksbehandling

Juridisk seniorrådgiver Margrethe Benson,
Fylkesmannen i Nordland

Nytilsattekurs mars 2019

Fylkesmannen i Nordland

«Rettskilder»

- Forvaltningsloven, lov av 10. februar 1967
- Fylkesmannens forventningsbrev av 01.02.2019
- Kommunens delegeringsreglement
- Fylkesmannen/Nordland fylkeskommunes veileder om behandling av dispensasjonssaker etter plan- og bygningsloven
- Anbefalt lærebok: Forvaltningsloven i kommunene av Kyrre Grimstad og Siri Halvorsen, Kommuneforlaget

Kommunen som vedtaksmyndighet

Det er kommunen som fatter vedtak i de aller fleste «landbrukssaker»

- Jordlov
- Konesjonslov
- Produksjonstilskudd
- Sykdomsavløsning

Når kommunen har vedtaksmyndighet i disse sakene, er det Fylkesmannen som er klageinstans, og der stopper saken.

Forvaltningslovens formål:

- Styrke rettssikkerheten
- Lik behandling av like saker

Begrunnelsesplikt

Klageadgang

Partsoffentlighet

Regler om inhabilitet

Grundighet i forhold til raskhet og enkelthet

Er "GODT NOK" godt nok??

Forvaltningsrett er sunn fornuft og god oppdragelse

§ 1: Lovens virkeområde

"et hvert organ for stat eller kommune"

- inkludert fylkeskommunen

Gjelder både for administrasjonen og for alle folkevalgte organer.

§ 4: Unntak fra lovens virkeområde:

- domstolene inkl. jordskifteretten
- Stortinget, Riksrevisjonen og Stortingets ombudsmann for forvaltningen

§ 2: definisjoner

- § 2 første ledd bokstav b: Enkeltvedtak

"et vedtak som gjelder rettigheter og plikter til en eller flere bestemte personer"

Viktig, se § 3, jfr kap IV, V og VI.

Eksempler:

Opptak i barnehage

Byggetillatelse

Avslag på søknad om fritak fra driveplikten

Awisning av en klage på grunnlag av manglende rettslig klageinteresse

Ansettelse

§ 2 forts.

§ 2 første ledd bokstav e: part

”person som en avgjørelse retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder”

Person kan også være en organisasjon eller et aksjeselskap

Parter har spesielle krav/rettigheter:

- partsoffentlighet, § 18
- begrunnelse, § § 23 - 25
- underretning om vedtaket, § 27
- klagerett, § 28

§ 11: Veiledningsplikten

Forvaltningsorganene har innenfor *"sitt saksområde"* en alminnelig veiledningsplikt

- skal vi fylle ut skjema og skrive klager?

Svaret er stort sett NEI

- hvis spørsmålet/saken ikke ligger innenfor vårt saksområde, bør vi så langt det lar seg gjøre henviser til rett organ

- § 11a, tredje ledd:

SKAL gi et foreløpig svar dersom det tar mer enn en måned før det fattes vedtak.

§ 12: Fullmektig

- skriftlig fullmakt også fra familiemedlemmer og sameiere
- alle henvendelser skal rettes til fullmektigen

§§ 14 og 15 saksforberedelse og rettigheter ved kontroll

- Hovedregel: foretaket skal varsles før kontroll
  - skal informeres om formål, omfang og hjemmel
  - skal informeres om rettigheter og plikter
  - skal forberede foretaket på hvilken dokumentasjon som skal legges fram under kontrollen
  - Det kan foretas uanmeldt kontroll

§ 23 flg - begrunnelsesplikten

§ 23: Enkeltvedtak skal være skriftlige

Muntlige vedtak må bekreftes skriftlig

§ 24: Begrunnelsesplikten – hvorfor

- parten vil lettere godta vedtaket
- kan lettere vurdere om det er grunnlag for å klage
  - kan i klagen gi nye opplysninger
- Hensynet til senere saker av lignende art
  - "fast og langvarig praksis"
- Begrunnelser i klagesaker gir underordnet organ nyttig veiledning
- Tvinger saksbehandleren til å tenke seg bedre om

Ulemper: Øker forvaltningens arbeidsbyrde, og saksbehandlingstiden kan bli forlenget.

§ 24 – enkeltvedtak skal begrunnes

Unntak:

- § 3, annet ledd: ansettelsessaker
- § 24, annet ledd:
  - søknaden innvilges *"og det ikke er grunn til å tro at noen part vil være misfornøyd med vedtaket"*.

Eksempler på enkeltvedtak som skal begrunnes:

- Avslag på søknad om konsesjon
- Det settes vilkår som parten på forhånd ikke har godtatt
- Det gis fritak fra driveplikten for en kortere periode enn det er søkt om

§ 25: Begrunnelsens innhold

- Beskrivelse av faktum, 1. ledd
- Vise til de regler vedtaket bygger på, 2. ledd
  - lover
  - forskrifter
  - refereres
  - siteres
  - kan vedlegges
- Den konkrete begrunnelsen, 3. ledd – hvorfor **denne** søknaden ikke kan innvilges fullt ut, hvorfor det er satt vilkår osv.

Dersom politikerne ikke følger den begrunnede innstilling fra administrasjonen, **må** de gi en konkret begrunnelse for sitt forslag!!

§ 27: Underretning om vedtaket

Partene skal ha skriftlig underretning om vedtaket, og dette må sendes så raskt som mulig etter at vedtaket er fattet

Vedtaket skal inneholde:

- Saksfremlegg
- Eventuell begrunnelse
- Vedtaket
- Orientering om:
  - klageadgang
  - klagefrist
  - fremgangsmåte ved klage
  - adgangen til å se sakens dokumenter, §§ 18 og 19
  - kostnader ved klagesaken, § 36

Statens fellesblankett X-0073 B

Klagebehandling i kommunen, § 33

- Fylkesmannen er klageinstans for vedtak i kommunen i landbrukssakene
- Kommunens saksforberedelse
  - er klageren part eller har han rettslig klageinteresse, se fvl. § 28
  - er klagefristen overholdt, se § 31
  - tilfredsstillter klagen formkravene i fvl. § 32

Hvis disse kravene ikke er oppfylt, må kommunen avise klagen. Dette er et vedtak som kan påklages, se fvl. § 2, tredje ledd.

Klagebehandling i kommunen forts.

- Underinstansen, dvs. kommunen «skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til»
  - vurdere eventuelle nye opplysninger
  - klageren mener at kommunen har lagt feil i faktum til grunn
  - anførsler om forskjellsbehandling – her MÅ kommunen kommentere disse, Fylkesmannen har ikke kjennskap til praksis i de enkelte kommunene
- Kommunen kan:
  - ta klagen til følge fullt ut
  - ta klage delvis til følge. Dette regnes som et nytt vedtak som gir ny klageadgang
  - opprettholde tidligere vedtakSaken skal da sendes umiddelbart til Fylkesmannen

Oversendelse av klagesak til behandling hos Fylkesmannen

- Alle sakens dokumenter må sendes inn
- Kart, helst Gårdskart fra NIBIO i farger i alle «lovsaker»
  - tegn inn tomte
  - adkomst
  - andre relevante opplysninger
- Stemmetall i tilrådommen fra politisk utvalg
- Send kopi av oversendelsesbrevet inkl. kommunens klagebehandling til parten(e) i saken.